

PETER ILJIČ ČAJKOVSKI

Peter Iljič Čajkovski je bil ruski skladatelj, rojen 7.5. 1840 v Kamskovotkinsku. V Petrogradu je končal pravno šolo in tam 1859 stopil v službo na pravosodnem ministrstvu. V letih 1862-65 je študiral na novoustanovljenem konservatoriju pod vodstvom Rubinsteina. Od 1866 je bil učitelj na moskovskem konservatoriju. Od 1872-76 je bil glasbeni kritik. Od 1878 je živel prosto, največ v tujini. Življenje v tujini mu je omogočila bogata Nadežda Meck, ki se je s skladateljem le dopisovala. Njuno dopisovanje je pomemben vir za preučevanje njegove umetniške osebnosti. Leta 1885 se je naselil v dvorcu Majdanovo. V letih od 1888-89 je bil na veliki turneji po Evropi. Obiskal je Prago, Berlin, Leipzig, Ženevo, Pariz in London. Leta 1891 je gostoval v Ameriki. Izvajal je lastna dela. Na vrhu slave, znan v Evropi in Ameriki, je nenadoma umrl za kolero, 6.11. 1893.

Glasba Čajkovskega ima vse značilnosti časa, v katerem je nastala. Ko je v svoja dela vnašal širok razpon čustev od najnežnejše lirike do pretresljive dramatičnosti, si je vedno prizadeval, da bi bila njegova glasbena govorica prepričljiva in neposredna. Toda razpet med težnjo po življenju, ljubezni in sreči ter spoznanjem, da tega ideala ni moč uresničiti in sicer zato, kot je bil globoko prepričan, ker mu usoda ni naklonjena, je svoja dela nujno prežl z občutkom tragičnosti. Evropsko usmerjen ustvarjalec, kdaj pa kdaj pod vplivom Mozarta in nemške romantike, je v stiku z rusko "peterico" in posebno z Balakirevom vnašal v svoja dela tudi specifične značilnosti folklorne svoje domovine, kar je dalo njegovi glasbi poseben pečat. Kljub programskim podnaslovom v svojih simfonijah si ni prizadeval za zunanje orisovanje dogajanja, ampak za poglobljanje intimnih doživetij, pri čemer je uporabljal široko paleto izraznosti in orkestralnega blišča, a tudi pretanjen lirski trepet, ki ponekod dobiva patetične poteze. Vse te značilnosti so vidne tudi v njegovih baletih, ki temeljijo na prvobitnem temperamentu in gibu, ustvarjenih za odsko izvedbo, kar jih je uvrstilo med temeljna dela klasične baletne umetnosti.

Njegove opere so izrazito liričnega značaja. V njih si je Čajkovski prizadeval za realen prikaz človeških čustev in risanje psiholoških spopadov, ki peljejo k tragičnim koncem.

Na vseh področjih, na katera je segel, je Čajkovski ustvaril dela neminljive lepote, ki sodijo med bisere ruske glasbe v 19. stol. Še v času njegovega življenja so ta dela postala priljubljena tudi zunaj njegove domovine in tako Čajkovski sodi med ustvarjalce evropske glasbene kulture.

OPUS: Orkestralna - 6 simfonij: 1. g-mol (zimске sanje); 2. c-mol (Maloruska); 3. d-dur; 4. f-mol; 5. e-mol; 6. h-mol;

- Uverture: Romeo in Julija; Francesca da Rimini; Hamlet; Slovanska koračnica; 4 suite; Capriccio italien

- Koncerti: 3 za klavir, 1 za violino

Operi: Evgenij Onjegin; Pikova dama

Baleti: Labodje jezero; Trnjulčica; Hrestač;

Komorna: Godalni sekstet "Souvenir de Florence"; klavirski trio; klavirska dela;

zborovske skladbe in solo pesmi.